

УДК 004.774.6

Вараксіна Н. В.,

зав. відділу Державної науково-педагогічної бібліотеки України
імені В. О. Сухомлинського

WORDPRESS ЯК ТЕХНОЛОГІЧНА ПЛАТФОРМА ДЛЯ СТВОРЕННЯ ВЕБ-САЙТІВ

Мережа Інтернет, як базовий технологічний засіб
інформаційного суспільства, обумовлює поширення й використання

електронних ресурсів через веб-сайти та веб-портали, тому нерідко науковці характеризують його як суспільство мережевих структур (network society) [5].

Бібліотеки, зі середини 1990-х отримавши доступ до Інтернету, почали створювати сайти, за допомогою яких надають доступ віддаленим користувачам до інформаційних ресурсів та послуг. Сьогодні сайт бібліотеки поєднує в собі інформаційні, пошукові, освітні, рекламні, навігаційні функції і є інтегрованим ресурсом, потужним засобом для просування інформаційно-бібліотечних продуктів та послуг, і, водночас, є візитівкою бібліотеки й формує її імідж. Користувач отримує доступ до електронних каталогів, баз даних, електронних бібліотек, має можливість замовити документи на бронеполіцу або використати електронну доставку документів, отримати різноманітну інформацію за допомогою різноманітних сервісів: он-лайн-спілкування, інформаційна служба, віртуальна довідка тощо. Отже, комунікативний аспект, який реалізується через бібліотечні сайти, набуває особливого значення [6; 10].

У результаті діяльності Державною науково-педагогічною бібліотекою України імені В. О. Сухомлинського України (далі – ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського) накопичено потужний інформаційний ресурс у галузі наук про освіту, педагогіку та психологію, формуються цифрові колекції, створюється електронна бібліотека на платформі ІРБІС 64, доступ до якої забезпечується модулем веб-ІРБІС. З 2003 р. доступ до інформаційних ресурсів бібліотеки віддаленим користувачам надано через веб-сайт, а вже у 2007 р. введено в дію веб-портал. З метою удосконалення організаційно-технологічні засад і методів надання доступу до галузевих інформаційних ресурсів розроблено Концепцію веб-порталу Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В. О. Сухомлинського як єдиної точки доступу до галузевих інтегрованих ресурсів та з 2015 р. відповідно до неї, розпочато створення нової версії порталу [2; 4].

Враховуючи те, що масова поява сайтів бібліотек викликала низку проблем, таких як: по-перше, відвідуваність сайтів, цитування їх ресурсів; облік віртуальних користувачів; просування і розкрутка сайтів; по-друге, обслуговування за допомогою сайтів; по-третє, практичний досвід створення сайтів і підходи до формування їх контенту, наявності різних веб-сервісів у визначенні змісту, структури та дизайн. Тому сайт повинен відповідати певним вимогам, а саме: базуватися на загальних принципах інтегративності, інтероперабельності, юзабіліті

та доступності, дотримуватися веб-стандартів, застосовувати системи керування змістом, методи пошукової оптимізації, мати релевантний інформаційний зміст, у тому числі – матеріали, що характеризують діяльність організації, просту і логічну структуру, регулярне оновлення інформації, унікальний стиль (дизайн, логотип та інша атрибутика). Таким чином, інформаційне наповнення, ясна і логічна структура, розміщення інформації та дизайнерське оформлення бібліотечної сторінки повинно гармонійно поєднувати і традиції самої бібліотеки та нові технологічні рішення [3; 7–9].

Програмною платформою обрано систему керування змістом сайту WordPress. CMS (Content Management System, система керування змістом сайту) – це спеціально розроблене програмне забезпечення, яке дозволяє створювати і редагувати зміст сайту, а також легко керувати змістом і дизайном сайту, змінювати його функціональність. Найбільш відомі з них: Bitrix, Joomla, DLE, Drupal, Mambo тощо. WordPress дозволяє швидко створити сайт й призначений не тільки для любителів, які не знають веб-програмування, але й для професіоналів. Перша версія системи була створена у 2003 р. Меттом Малленвегом, програмістом із Х'юстона (штат Техас). Спочатку WordPress орієнтувався на створення персональних блогів, але подальший розвиток системи дозволив збільшувати її функціонал. Сьогодні система дозволяє конструювати практично будь-які проекти – від блогів до досить складних новинних ресурсів та інтернет-магазинів – й має такі основні переваги: безкоштовність, простота встановлення та використання, кросплатформеність, вбудований редактор, підтримка мультимовності та популярність.

Система – безкоштовна, поширюється вільно, пишеться на PHP, використовує MySQL та CSS. В інтернеті можна знайти буквально все для цього конструктора: безкоштовні теми, шаблони і плагіни, крім того є бібліотека якісних платних шаблонів, що мають більш просунутий функціонал і гнучкі настройки. Конструктор підтримує віджети і всілякі соціальні плагіни, що покращують читаність і відвідуваність сайту, оснащений SEO (Search Engine Optimization, пошукова оптимізація сайту). Також конструктор надійно захищений від злому та спаму, а питання, що стосуються WordPress, можна вирішити на форумах, знайти необхідний матеріал в он-лайн журналах [1].

Особливість формування контенту галузевого порталу пов'язана з тим, що, з одного боку, портал містить вихідні документи і первинні інформаційні ресурси певної галузі, а з іншого боку, галузевий портал інтегрує дані з різних інформаційних систем, що функціонують

в інформаційному середовищі галузі [3–4].

Портал підтримує режим двомовності – українсько та англомовна версії. Головна сторінка порталу відповідає головному визначенню поняття порталу як загального входу до певного об'єкта. Вона містить вказівники на його найсуттєвіші компоненти, серед яких виокремлено: блок верхньої навігації, зокрема мапа сайту, яка надасть можливість ознайомитися зі структурою порталу, а допомога он-лайн позволит зв'язатися з співробітниками бібліотеки та отримати кваліфіковану допомогу, контакти, заголовок, головне меню, слайдер, інформаційні блоки та баннери. Інформація структурована за розділами: Про бібліотеку, Ресурси, Послуги, Діяльність, Бібліотечному фахівцю, кожен з яких розкриває окрему тему.

У розділі «Про бібліотеку» згрупована різноманітна інформація стосовно ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського: її історія, структура, адреса, режим роботи та контактні дані. Користувач може здійснити віртуальну екскурсію по бібліотеці, відвідати кімнату-музей рідкісної книги, переглянути відзнаки бібліотеки. У розділі «Ресурси» користувач може ознайомитися з відомостями про фонд бібліотеки, переглянути її електронні ресурси, зокрема різноманітні інформаційно-бібліографічні. Розділ «Послуги» демонструє, що пропонує бібліотека її відвідувачам. Розділ «Діяльність» окреслює різноманітні напрями діяльності бібліотеки: наукову, інформаційну, бібліотечну та міжнародну, а розділ «Бібліотечному фахівцю» призначений для бібліотечної спільноти.

У дію портал введено у березні 2006 р., та на сьогодні продовжується перенесення інформації з попереднього та формування змісту англійською мовою. У подальшому визначено проведення моніторингу впровадження галузевого порталу ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського 2016 р., як засобу гармонізації традиційних і електронних галузевих інформаційних ресурсів.

Список використаних джерел:

1. CMS WordPress – основы, преимущества и работа по организации сайта [Электронный ресурс]. – Текст. электрон. данные. – Режим доступа: <http://max1net.com/cms-wordpress-osnovy-preimushhestva-i-rabota-po-organizac-ii-sajta> (дата обращения: 2016.05.19). – Загл. с экрана.

2. Артемов Ю. І. Концепція веб-порталу Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В. О. Сухомлинського як єдиної точки доступу до галузевих інтегрованих ресурсів / Ю. І. Артемов ;

[наук. ред. Рогова П. І.] – Київ : [б. в.], 2013. – 36 с.

3. *Задорожна Н. Т.* Проектування моделі типового сайту наукової установи [Електронний ресурс] / Н. Т. Задорожна, Т. В. Кузнецова, Л. А. Лупаренко // Інформ. технології і засоби навч. – 2014. – № 1 (39). – Текст. електрон. дані. – Режим доступу: <http://journal.iitta.gov.ua/index.php/itlt/article/view/976> (дата звернення: 2016.05.19). – Назва з екрана.

4. *Задорожна Н. Т.* Підхід до автоматизованого наповнення веб-порталу Державної науково-педагогічної бібліотека України імені В. О. Сухомлинського [Електронний ресурс] / Н. Т. Задорожна // Всеукраїнська науково-практична конференція «Розбудова громадянського суспільства: місія Української бібліотечної асоціації»: зб. матеріалів / Укр. бібл. асоц. ; редкол. : В. С. Пашкова, О. В. Воскобойнікова-Гузєва, В. В. Загуменна, І. О. Шевченко, Я. С. Сошинська, О. Васильєв. – Електрон. вид. – Київ : УБА, 2015. – 1 опт. диск. – Назва з екрана.

5. *Кастельс М.* Становление общества сетевых структур / Мануэль Кастельс // Новая постиндустриальная волна на Западе : антологія / под. ред. В. Л. Иноземцева. – Москва : Academia, 1999. – С. 494–505.

6. *Кулёва О. В.* Обзор основных направлений исследований сайтов библиотек / О. В. Кулёва // Библиосфера. – 2009. – № 2. – С. 59–64.

7. *Макнейл П.* Веб-дизайн. Идеи. Секреты. Советы / Патрик Макнейл. – Санкт-Петербург : Питер, 2012. – 272 с.

8. *Плешакова М. А.* Невербальная коммуникация в электронной среде: к вопросу о ее использовании на сайтах библиотек / М. А. Плешакова // Библиосфера. – 2010. – № 1. – С. 28–33.

9. Принципы качества веб-сайтов по культуре : руководство / под ред. М. Т. Н. Темпера, А. Темпера. – Москва, 2006. – 61 с.

10. *Серова О. В.* Качество услуг в электронной среде и новые сервисы / О. В. Серова // Библиосфера. – 2009. – № 1. – С. 27–32.